

Ukraine has to play the leading role is the practical realization of those directions.

#### *Literature*

1. The Constitution of Ukraine of 28.06.1996 // Bulletin of the Verkhovna Rada. – 1996. – No 30. – P. 141.
2. The Law of Ukraine «On National Security» No. 964-IV of 19.06.2003 // Bulletin of the Verkhovna Rada. – 2003. – No 39. – P. 351.
3. Declaration of State Sovereignty of Ukraine No. 55-XII of 16.07, 1990 [Electronic source]. – Access mode: [http://static.rada.gov.ua/site/postanova\\_eng/Declaration\\_of\\_State\\_Sovereignty\\_of\\_Ukraine\\_rev1.htm](http://static.rada.gov.ua/site/postanova_eng/Declaration_of_State_Sovereignty_of_Ukraine_rev1.htm)
4. The Law of Ukraine «On the Security Service» No. 2229-XII of 25.03.1992 // Bulletin of the Verkhovna Rada. – 1992. – No 27. – P. 382.

УДК 338.43:349.42(043.2)

**Тимкович І. І.**, старший викладач,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

### **ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ**

Аналіз наукової літератури свідчить, що суть поняття та стан «продовольчої безпеки», вирішення проблем її забезпечення в певному регіоні, конкретній країні та планетарному масштабі досліджувалось переважно в сфері економіки – П. Руснак, Н. Сепрович, І. Румик, С. Лешанич, Н. Басюркіна; а також аграрного сектору – І. Манзій, О. Сидоренко, О. Богданович, Т. Стройко; державного управління – Я. Алексеєва, В. Шкаберін, В. Олійник; права – В. Уркевич, М. Шульга, С. Лупшаєв, А. Тригуб, М. Гребенюк, Д. Безzubов; національної безпеки – В. Руликівський, А. Фролов та ін. Надзвичайна актуальність і комплексність вивчення окресленого питання фахівцями різних галузей обумовлена багатьма факторами, серед яких вони виділяють наступні:

— подальше зростання чисельності населення на нашій планеті. Так, від початку 2016 р. кількість населення світу зросла до 7,44 млн осіб [1]. А у демографічному звіті ООН стверджується, що в 2030 р. населення Землі складе 8,5 млрд осіб, в 2050 р. – 9,7 млрд осіб і до кінця століття цей показник сягне позначки 11,2 млрд [2]. До речі, навіть на сьогодні проблема голоду залишається не вирішеною остаточно. 25 років тому число голодуючих у світі перевищувало 1 мільярд людей. Станом на 2015 р., згідно звіту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, передає Associated Press, кількість людей, які страждають від голоду, в світі скоротилося до 795 млн [3]. В той же час, за результатами рейтингу Global Hunger Index Міжнародного дослідницького інституту продовольчої політики, найвищий рівень голоду через військові

конфлікти, внутрішньополітичні, економічні, природничо-географічні та інші фактори зберігається у 8 країнах світу. Найбільше голодуючих у Центральнафриканській республіці, адже з населенням в 4,7 млн чоловік від голоду страждають там 47,7% жителів, у Чаді – 34,4% населення, у Замбії – 47,8%, у Східному Тиморі – 26,9%, у Сьєрра-Леоне – 22,3%, на Гаїті 53,4%, на Мадагаскарі – 33%, а в Афганістані 26,8% населення [4].

— природні аномалії, що є проявами глобального потепління. А це негативно впливає на урожайність і продуктивність сільськогосподарського виробництва;

— збільшення виробництва біопалива із сільськогосподарської сировини. Таким чином зменшується й виснажується площа земель, придатних для вирощення рослинної та виробництва тваринної продукції, яка може споживатися людьми в якості продуктів харчування, а відтак використовуються під посів рослин, котрі переробляються на біопаливо.

— виснаження ґрунтів внаслідок здійснення господарської діяльності та нераціонального використання природних ресурсів [5];

— визнання експертами Всесвітньої організації охорони здоров'я залежності стану здоров'я людини від способу життя та харчування. На світовому рівні визначено основні проблеми у сфері харчування, що потребують розв'язання, зокрема: наявність харчових продуктів у достатній кількості, їх доступність для всіх верств населення і безпечність для здоров'я, раціональне харчування;

— наявністю як позитивних, так і негативних тенденцій у сфері виробництва і рівня споживання продовольства, які безпосередньо впливають на стан добробуту і рівня життя населення країни [6, с. 6];

— забезпечення продовольчої безпеки країни є неодмінною умовою і гарантією збереження її суверенітету й незалежності, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, формування високих рівня та якості життя населення, відтворення людського капіталу [7, с. 96];

— для нашої держави – це низький рівень технологічного розвитку агропромислового виробництва, зростаюча диференціація прибутків населення, глобалізація економічних процесів, вступ України до СОТ в умовах практичної відсутності ефективної державної системи підтримки вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції, котрі формують зовнішні загрози продовольчої безпеки [8, с. 5] та ін.

Слід зауважити, що Україна нагально потребує реального плану дій на шляху реалізації Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р., затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. № 806-р. Цим нормативним актом визначено, що аграрний сектор України, базовою складовою якого є сільське господарство, є системоутворювальним у національній економіці, формує засади збереження суверенності держави, і зокрема, продовольчу безпеку. І крім стабільного забезпечення населення країни якісним,

безпечним, доступним продовольством, аграрний сектор спроможний на вагомий внесок у розв'язання світової проблеми голоду. Продовольчу безпеку планується забезпечити шляхом пропонування основних видів вітчизняної сільськогосподарської продукції (зерна, молока, м'яса, цукру, яєць, олії соняшникової, овочів) на рівні не менш як 80 % попиту внутрішнього ринку; формуванням стратегічних продовольчих запасів держави; створенням системи логістики, забійних пунктів живої худоби та птиці, інших складових ринкової інфраструктури для особистих селянських та середніх господарств; проведенням моніторингу та прогнозування ринку сільськогосподарської продукції, реагування на ринкові ризики та ін.

### *Література*

1. DW.COM Новини 08.07.2016 р.: Населення світу сягнуло 7,44 мільярда осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk/населення-світу-сягнуло-744-мільярда-осіб/a-19389489>
2. Перший. Український. Інформаційний. Новини 29.07.2015 р. 21:59: Кількість людей на Землі до кінця століття зросте до 11,2 млрд – ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.5.ua/svit/kilkist-liudei-na-zemli-do-kintsia-stolittia-zroste-do-112-mlrd-onn-88813.html>
3. Кількість голодуючих у світі скорочується – Associated Press 27.05.2015 р., 13:53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://dt.ua/WORLD/kilkist-goloduyuchih-u-sviti-skorochuyetsya-associated-press-174020\\_.html](http://dt.ua/WORLD/kilkist-goloduyuchih-u-sviti-skorochuyetsya-associated-press-174020_.html)
4. tochka.net. 29 січня 2016 р. 14:18: Визначено ТОП-8 найбільш голодуючих країн світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://travel.tochka.net/ua/10125-opredeleny-top-8-samykh-golodayushchikh-stran-mira/>
5. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: монографія / О.М. Батигіна, В.М. Жушман, В.М. Корнієнко [та ін.]; за ред.: В.Ю. Уркевича, М.В. Шульги; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х.: ФОП Шевченко С. О., 2013. – 326 с. – С. 9
6. Регулювання продовольчої безпеки у законодавстві Європейського Союзу та України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/file/23479>
7. Скрипчук П. М., Хоменко А. Є. Концептуальні засади продовольчої безпеки національних економік // Актуальні проблеми міжнародних відносин – Випуск 119 (ч. I). 2014 р. – С. 96-106
8. Басюркіна Н. Й. Продовольча безпека як системна характеристика функціонування агропромислового сектору економіки // Економіка харчової промисловості. – 2011. – № 2. – С. 5-10